

КЛУБ ДИТЯЧОЇ ТА ЮНАЦЬКОЇ ТВОРЧОСТІ “ЗОРЯНИЙ”
ВІДДІЛУ ОСВІТИ ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ БЕРДЯНСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

**МАТЕРІАЛИ ЗАНЯТЬ
ПРАКТИЧНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО КЛУБУ
«ЗОРЯНИЙ ПОШУК»
(2015 – 2016)**

Бердянськ

Тема заняття: Особливості методико-педагогічної роботи в гуртках художньо-естетичної, декоративно-ужиткової, науково-технічної та соціально-гуманітарної спрямованості

I. Вступна частина (привітання, повідомлення плану та мети заняття)

II. Методико-теоретична частина

1. Ознайомлення з пам'яткою: «Щодо проведення та реєстрації інструктажів з БЖ». Перевірка наявності та знання педагогами інструкцій, за якими відбувається інструктування вихованців з питань БЖ і ПБ.

2. Колективне обговорення структури та можливих форм заняття. Ознайомлення з пам'ятками «Загальна схема-конспект гурткового заняття» та «Форми проведення навчальних занять» (*, ст. 11-12). Слід звернути увагу педагогів, що, окрім запропонованих форм занять, вони мають змогу внести ті форми, які використовують/планують використовувати (у разі їх відсутності у переліку). В ході обговорення підтвердити або спростувати доцільність тих чи інших форм для певної вікової групи вихованців (виходячи з власного педагогічного досвіду та знання психолого-вікових особливостей вихованців).

III. Тренінгово-практична частина

1. Тренінгова вправа «Знайди помилку».

Керівникам гуртків пропонується «перевірити» журнал віртуального колеги, знайшовши помилки (пам'ятка «Заповнення журналів обліку та відвідування занять»).

2. Вправа "Я впораюся".

Ведучий пропонує різні ситуації. Той, хто вважає, що зможе впоратися з ситуацією, піднімає обидві руки вгору, а хто не знає виходу, ховає руки за спину.

(Виявляються слабкі місця в знаннях та вміннях педагогів для подальшої корекції в ході індивідуальних та групових консультацій. Вправа може використовуватись під час занять з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку).

3. Вправа «Питання-відповідь»

Досвідчені педагоги відповідають на питання початківців та навпаки. Питання задаються по колу (по черзі). При цьому педагоги «зі стажем» та «молоді спеціалісти» сідають через одного. На поставлене питання відповідає той, хто буде наступним задавати питання. Якщо він не знає відповіді, то може повторити його при постановці власного запитання. Має відповісти вже наступний за ним гравець.

4. Ігри для використання в педагогічній діяльності

Викинути на пальцях (згуртування колективу)

Всій групі на «раз-два-три» треба викинути на пальцях такі цифри, щоб їх сума дорівнювала заданій ведучим. Вправа повторюється до результату. Розподіл по групах спочатку ведеться по 2 особи, 4, потім весь колектив.

Горіхи (уважність, толерантність)

Кожній людині в групі дається волоський горіх. Необхідно уважно його оглянути і запам'ятати. Потім горіхи складаються в загальну купу і перемішуються (для ускладнення можна додати ще горіхів). Кожен повинен знайти свій горіх. Більш складний варіант - те саме із закритими очима. Потім у кожного по колу запитують, як він визначив свій горіх. Завдання вожатого провести обговорення: на перший погляд всі горіхи здаються однаковими, але насправді вони дуже сильно відрізняються, як і люди. Кожна людина індивідуальна, і щоб ця індивідуальність розкрилася, важливо уважно і доброзичливо ставитися до людей.

IV. Заклучна частина – камертон-вправа «Посудомийна машина»

Учасники діляться на дві групи і встають у дві шеренги навпроти. Виходить людина і каже, який вона посуд і як хоче, щоб його помили. Потім вона проходить через "посудомийну машину", де всі її гладять, масажують, "тнуть" і т.п. саме так, як вона побажала. Останні дві людини в шеренгах грають роль сушарки - вони його дбайливо обіймають. Людина, що пройшла через "посудомийну машину", стає "сушаркою". Таким чином, через цю процедуру проходить кожен учасник тренінгу.

Тема заняття: Психолого-педагогічний практикум з вирішення педагогічних ситуацій

I. Вступна частина (привітання, повідомлення плану та мети заняття)

II. Методико-теоретична частина

1. III. Амонашвілі "Правила для вчителя".

- Проявляйте живий інтерес до життя дитини, до його радощів, засмучення, прагненням, успіхам, невдач, до його особистісним переживанням; при необхідності сприяйте, допомагайте, висловлюйте йому "співрадість", співчуття.
- Спілкуйтеся з дитиною як з дорослим, від якого чекають взаємної довіри, поваги, розуміння.
- Робіть день народження кожної дитини святом в групі, висловлюйте йому побажання, даруйте йому малюнки, твори про нього, давайте йому відчуття, як його люблять, поважають вчитель і товариші, яких успіхів вони від нього чекають.
- Встановлюйте з кожною дитиною особисті, довірчі взаємини, викликайте довіру і щирість дитини до вас вашої довірливістю і щирістю до нього.
- Любіть сміятися разом з дітьми, веселіться, грайте разом з ними.
- Говоріть з дітьми спокійним, розташовує до себе голосом і експресією.
- Свою дратівливість поведінкою дитини виражайте ноткою натяку на те, що ви від нього цього не очікували, що у вас про нього більш високе уявлення.
- Висловлюйте жвавий інтерес до захоплень (хобі) окремих дітей поза основним напрямком вашої гурткової діяльності.
- Беріть участь в них. Дивуйтеся, захоплюйтеся, радійте, коли та чи інша дитина здійснює гідний вчинок, проявляє кмітливість, мислить зосереджено.
- Заохочуйте творчу діяльність дітей, допомагайте їм писати п'єси, ставити спектаклі, оформляти їх художньо і музично, готувати виступи самодіяльністю перед батьками, іншими учнями.
- Навчіть дітей випускати книжки з власними розповідями, казками, творами, віршами і т.д., цікавтеся цими книжками, читайте їх, беріть їх з дозволу автора показати своїм колегам.
- Пропонуйте дітям стати художниками книжок з розповідями, віршами, казками, надрукованими на листках, які слід скласти і зшити, оформити обкладинки, намалювати в них картини за змістом твори, а також пояснити слова, поставити питання до тексту.

- Вибачайтеся перед дитиною, якщо з якої-небудь причини не можете відразу відповісти на пізнавальний питання, з яким він звертається до вас; поясніть причину відверто, скажіть, що дасте відповідь через кілька днів, і не забувайте виконувати обіцянку.
- Залучайте батьків до шкільного життя своїх дітей, запрошуйте їх керувати гуртками, чергувати в школі, влаштовуйте з ними зустрічі дітей.
- Пишіть листи батькам з позитивною оцінкою вчинку дитини, з приводу досягнення успіху в навчанні, з будь-якого значного приводу, гідного схвалення. Пропонуйте батькам бути присутнім на заняттях.
- Робіть урок акумулятором життя дітей, цінуєте, любите, приймайте і проводжайте кожен урок.
- Знайомте дітей з планом уроку, з змістом завдань, беріть до уваги побажання дітей за змістом уроку.
- Запрошуйте дітей бути співучасниками ваших педагогічних пошуків, висловлювати свою думку з приводу того чи іншого методу, завдання і т.д., застосовуваних вами з метою апробації.
- Заохочуйте дітей ставити питання, запитувати, сперечатися, висловлювати власну думку, стверджувати свою позицію, ставлення до думок, тверджень, оціночних суджень, відносинам і т.д. дітей серйозно, з гідністю.
- Провокуйте дискусії дітей з вами, давайте їм можливість доводити вам, пояснювати помилку, спростовувати ваше твердження і тоді, визнавши їх правоту, висловлюйте їм подяку за те, що не дали вам заглибитися в своїй помилці.
- Навчайте дітей етично висловлювати й доводити свою думку, сперечатися.
- Заохочуйте пошукову, дослідницьку діяльність дітей, окремої дитини, практикуйте під час уроків читання наукових доповідей, обговорення окремих питань.
- Навчайте дітей думати, виявляйте своє заохочувальне ставлення до дітей, які вміють думати, міркувати, обмірковувати.
- Міркуйте вголос самі, щоб давати дітям зразки, як думати, як шукати рішення задачі, як обговорювати, оцінювати.
- Часто пропонуйте дітям письмові завдання з роздумами про самого себе, про свої взаємини з оточуючими його людьми, про ставлення їх до нього.
- Підкреслено також право дитини оберігати його спокій від шуму та іншого роду подразнень при обмірковуванні завдання, при виконанні письмової роботи.
- Можна самому теж писати разом з дітьми твір, виконувати самостійні завдання, контрольну роботу, а потім знайомити їх з результатами своїх старань, давайте можливість висловлювати свої оціночні судження.

- Закликайте дітей самим знаходити і виправляти допущені помилки в своїх письмових роботах; виправлені самими помилки в подальшому не вважати за помилки.
- Пропонуйте дітям на заняттях альтернативні матеріали, завдання.
- Користуйтеся способом "припущення" помилок, давайте дітям можливість виявляти їх і виправляти; дякуйте дітей за сприяння.
- Не наводьте одну дитину в приклад іншій ні в старанності, ні в поведінці.
- Допомагайте дитині перевершити самого себе.
- Довідайтеся й радійте, коли дитина досягає успіху.
- Давайте дітям домашні завдання в ненав'язливих формах, дозволяйте самим теж задавати собі завдання.
- Пропонуйте дітям завдання з метою визначення своїх граничних можливостей, давайте їм можливість пробувати себе в відношенні завдань наступних класів.
- Заохочуйте прагнення дітей братися за вирішення складних завдань і завдань, допомагайте їм вчитися способам їх вирішення.
- Залучайте дітей до підбору навчального матеріалу, пропонуйте їм заповнювати підручники своїми сторінками з додатковим матеріалом.
- Пропонуйте бажаним готувати і проводити на заняттях свої "п'ятихвилинні заняття", допомагайте їм у проведенні таких уроків.
- Звертайтеся до дітей з проханням допомогти вам скласти для використання на заняттях складні завдання, головоломки і ребуси і при їх застосуванні на заняттях не забувайте вказувати, хто їх автор.
- Проявляйте інтерес до того, чи сподобався дітям урок, прислухайтеся до їхніх побажань.
- Висловлюйте дітям свою подяку за сприяння в проведенні цікавого уроку.
- Приносьте дітям свої вибачення, якщо урок не викликав у них емоційного та інтелектуального задоволення, намагайтеся разом з дітьми з'ясувати причини.
- Надайте особливе значення зусиллям, старанням дитини у виконанні завдання, цікавтеся, з якими труднощами зустрічався дитина і як їх долав.
- Проявляйте своє оптимістичне ставлення до можливостей дитини, особливо коли його досягає невдача.
- При своїх оціночних судженнях з приводу роботи дитини більше спирайтеся на позитивне, досягнуте, на просування; помилки і невдачі розглядайте на тлі досягнутого.
- Заохочуйте самооцінювальну та оцінювальну діяльність кожної дитини, давайте їй можливість оцінювати свою роботу вголос, висловлювати свою оцінку про роботу товариша.

- Прагніть до оволодіння витонченим виконанням педагогічних процесів.
- Слідкуйте за чистотою вашої мови, не допускайте її забруднення.

Питання до педагогів:

1. *Що з цих правил ви використовуєте в практиці роботи?*
2. *Що з них вважаєте найголовнішим (виберіть 5)?*
3. *Чи всі з цих правил підходять до специфіки позашкільної освіти?*

Доведіть свою думку.

4. *Колективно сформулюйте власний Кодекс педагога, висловлюючи по одному правилу.*

III. Тренінгово-практична частина

1. Вирішення педагогічних ситуацій

Правила обговорювання:

1. *Висловлюються всі думки, які викликає ситуація.*
2. *Всі рішення правильні, поки не доведено зворотного.*
3. *Кожний спосіб вирішення розглядається з позиції «шкоди» та «користі» для кожного з учасників ситуації.*

Ситуація 1

Дівчинка, 6 років. З трьох років відвідує хореографічний гурток, з 5-ти - вокальну та театральну студії. Дуже часто виступає на сцені, бере участь в різних конкурсах. Перед черговим виступом під час гри намагається керувати своїми однолітками та старшими дітьми: «Я краще вас знаю, я на сцені вже багато разів виступала, а ви ні». Дівчата намагаються їй не підкоритися і йдуть за допомогою до педагога.

Ситуація 2

Дитина систематично відвідує заняття, але використовує їх виключно для спілкування. Вона ігнорує завдання вчителя або робить вигляд, що розпочинає виконання, але насправді нічого не вчиться. На запитання: «Чи подобається тобі на гуртку? Чи хочеш вміти так само, як я (дорослі вихованці тощо)?» відповідає стверджувально.

Ситуація 3

Дитина пропускає багато занять, але пропуски вона та батьки аргументують «поважними причинами» (хворів, день народження сестри, їздили до бабусі, втомився у школі тощо). Виписуватись з гуртка не бажають, кажуть «Будемо ходити!»

Ситуація 4

Дуже обдарований в образотворчій діяльності хлопчик в школі вчиться дуже погано. Він конфліктує з дітьми та вчителями, грубіянить. На заняттях гуртка демонструє зовсім інший стиль поведінки. Авторитарна мама наказує хлопчину за погані оцінки, не пускаючи його на заняття гуртка.

Ситуація 5

Дві однокласниці займаються в одному гуртку. При цьому вони зовсім не бажають спілкуватися, бо і в школі особистих контактів немає. Навіть на прохання покликати іншу, кожна з них реагує досить агресивно, не бажаючи це робити. Це наносить шкоду результативності навчально-виховного процесу та внутрішній атмосфері в колективі.

Обидві дівчинки в цілому характеризуються педагогами позитивно.

Після обговорення тренувальних педагогічних ситуацій, ведеться обговорення складних випадків, які виникають у педагогів в процесі реалізації навчально-виховного процесу. Можливе програвання ситуацій з різних позицій.

2.Тренінгово-ілюстративна вправа «Зроби за інструкцією»

Речові інструкції: *«Зараз ми з вами виконаємо просту вправу. Її успіх залежить від точного виконання інструкції всіма учасниками. Під час вправи я прошу вас зберігати повну тишу: ніяких питань або коментарів до дій».*

Кожному учаснику роздається по 1 аркушу паперу.

«Встаньте, закрийте очі і при повному мовчанні виконайте наступне:

- складіть папір навпіл і відірвіть правий ніжній кут паперу;*
- знову складіть і відірвіть правий верхній кут;*
- складіть і відірвіть лівий ніжній кут;*
- складіть і відірвіть лівий верхній кут.*

Відкрийте очі, розкладіть папір і покажіть всім присутнім».

Питання:

- 1. Чи були ви в ситуації, коли вас неправильно зрозуміли? Коли давалися прості доручення?*
- 2. Що слід робити, щоб уникнути таких ситуацій?*
- 3. Як можна заохотити вихованців задавати уточнюючі питання?*

Після порівняння аркушів паперу робиться висновок про те, що будь-які інструкції або рекомендації для дітей під час виконання навчальних завдань мають бути максимально конкретними, точними, такими, що зводять до мінімуму непорозуміння. В той же час, звернути увагу педагогів на те, що завдання на творчість навпаки можуть бути максимально розмитими, окреслюючи лише загальну тему або форму роботи.

2. Вправа «Перекинь м'яч» (5 хвилин)

Цілі: вербальне і невербальне спілкування, зближує членів групи. Воно спрямоване на розкріпачення членів групи, на встановлення контактів один з одним і пошуку швидкого вирішення поставленого завдання.

Учасники стоять в тісному колі, їм дається завдання: якомога швидше перекинути цей м'ячик один одному так, щоб він побував в руках у кожного. Ведучий фіксує затрачений час.

Оптимальне число учасників в колі від 6 до 8; при більшому їх кількості доцільно виконувати вправу в декількох підгрупах. Вправа повторюється 3-4 рази, ведучий просить робити її якомога швидше. Коли витрати часу доведені приблизно до 1 с на кожного учасника, ведучий просить винайти і продемонструвати спосіб, яким можна перекинути м'яч так, щоб він побував в руках у кожного, витративши лише 2с з на всю групу. Зазвичай через деякий час учасники придумують і демонструють відповідне рішення. (Воно полягає в тому, що всі вони ставлять складені «човником» руки один над одним і по черзі розводять долоньки в сторони. М'ячик, падаючи вниз, передається з рук в руки і таким чином встигає побувати у кожного учасника).

3. Ігри для використання в педагогічній діяльності

«Глухонімих передавач»

«Зараз ми пограємо з вами в гру схожу на зіпсований телефон. Спілкуватися можна тільки за допомогою жестів не промовляючи слів, фразу записуємо на листочку і показуємо наступного ввійшов. Той теж записує, як зрозумів, показує іншому учаснику і так до кінця. Щоразу фраза пишеться заново, а попередня забирається. В кінці, зачитуються фрази в зворотному порядку, починаючи з кінця. Зараз я попрошу вас вийти, один залишиться »

Сховай ноти

Суддя оголошує завдання і засікає час. Потрібно скласти якомога більше слів, в яких були б "заховані" загадані суддею ноти:

- Ля, ре
- До, фа
- Сіль, ми

Кінець і початок

Гравці повинні за певний час придумати розповідь по першому і останньому його рядку. Без серединки дві пропозиції виглядають непов'язаними між собою. наприклад:

- Сніг пішов пластівцями ... На ліжку лежав відбійний молоток.
- Багаття розгорявся сильніше ... Павук зловив муху.
- Дятел виглянув з дупла ... Балкон пофарбували в синій колір.

IV. Заклучна частина – Вправа «Місце, де я себе чудово почувваю»

Мета: Робота з «внутрішнім ресурсом». Саморозкриття. Підвищення цінності внутрішнього світу кожної людини.

Намалювати картину, що зображує те місце, де Ви себе добре відчуваєте. Це може бути власна кімната, сад та ін. Кожен коментує свій малюнок: що це за місце, де воно знаходиться, що там цікавого, чому це місце так подобається і т.д. Педагоги не обмежуються у засобах «малювання»: це може бути словесний пейзаж чи малюнок за допомогою кулькової ручки. Власне, художні здібності значення не мають.

Запам'ятайте свої відчуття в цьому місці. А тепер перенесіться в свій навчальний клас, не змінюючи гарного та спокійного настрою.

Тема заняття: Розробка нестандартних форм організації навчально-виховного процесу як запорука збереження дитячого контингенту

I. Вступна частина (привітання, повідомлення плану та мети заняття)

II. Методико-теоретична частина

1. Ознайомлення з пам'яткою: «Типи та форми занять» (*, ст. 13)
2. Опитування «Нестандартні заняття: результати і плани»
 - Які форми нестандартних занять використовувались протягом Вашої педагогічної діяльності?
 - Які форми Ви плануєте використати?
 - Чи доцільно використання нестандартних занять в практиці щоденної гурткової роботи? Доведіть свою думку.

III. Тренінгово-практична частина

1. Винахідницька техніка «Посьнай непосьдуване»

Педагогам пропонується перелік нестандартних занять, які вони записують у верхівці таблиці. По вертикалі слід записати 5-6 будь-яких іменників. На перетині має вийти новий різновид заняття (на основі особистих асоціацій).

Наприклад: на перетині «заняття-екскурсія» та «комп'ютер» => «віртуальна екскурсія».

2. Мозковий штурм «Як зробити стандартне заняття нестандартним?».

Педагоги висловлюють думки з приводу використання незвичайних прийомів, ігор, завдань в ході класичного гурткового заняття.

3. Ігри для використання в педагогічній діяльності

Зіпсований факс

Ця дитяча гра нагадує зіпсований телефон, але на відміну від тієї гри, розвиває не слух, а дотик дітей.

Гравці сідають один за одним і дивляться в потилицю один одному. Першому і останньому гравцеві дається ручка і папір. Останній гравець малює просту фігуру на аркуші, а після точно таку ж пальцем на спині сусіда спереду.

Кожен наступний гравець малює на спині сидить попереду то, що він відчув на своїй спині.

Перший гравець перемальовує на папері те, що він відчув на своїй спині.

Після всього порівнюють отримані картинки і веселяться.

Останній гравець переходить в початок колони і гра починається заново.

Копія пам'ятника

Копія пам'ятника - гра розвиваюча уважність у дітей і підлітків, допомагає подолати сором'язливість. Із присутніх вибирається два гравця. Одного з них (копіювальник) виводять з приміщення і зав'язують очі, другий (пам'ятник) в цей час повинен прийняти якусь цікаву позу і застигнути в ній. Вводять гравця-копіювальники з зав'язаними очима.

Він повинен не знімаючи пов'язку, на дотик визначити позу пам'ятника і прийняти таку саму. Як тільки копіювальник прийняв позу, пов'язку з очей знімають. Всі порівнюють оригінал пам'ятника і те, що вийшло у копіювальника. Копіювальник стає пам'ятником, а на місце копіювальники вибирають когось із присутніх.

Для додавання грі інтриги пов'язку з копіювальника знімають лише після фотографування двох «примірників пам'ятника».

IV. Заключна частина

Тема заняття: Самоосвіта педагога як основний чинник творчого та методичного саморозвитку

I **Вступна частина** (привітання, повідомлення плану та мети заняття)

II **Методико-теоретична частина**

Навіщо потрібна самоосвіта?

Кожен день, у який ви не поповнили своєї освіти

*хоча б маленьким. Але новим для вас шматком знання...
вважайте безплідно і не зворотно для себе загиблим.*

К. Станіславський

*Ти ніколи не знатимеш достатньо,
якщо не знатимеш більше, ніж достатньо.*

У.Блейк

Основні принципи самоосвіти: неперервність, цілеспрямованість, інтегративність, єдність загальної та професійної культур, взаємозв'язок і наступність, доступність, випереджальний характер, перманентність переходу від нижнього рівня до вищого, варіативність тощо.

Форми роботи в процесі самоосвіти:

1. Спеціальна освітня підготовка (здобуття вищої освіти або другої спеціальності)

2. Підвищення кваліфікації (на курсах і в між курсовий період)

3. Індивідуальна самоосвіта за допомогою:

- засобів масової інформації;
- мережі Інтернет, бібліотек;
- музеїв, виставок, театрів, клубів;
- екскурсій;
- наукових, технічних, художніх, спортивних товариств;
- досліджень, експериментів, творчих справ і завдань;
- спілкування з ученими, цікавими людьми;
- осмислення передового досвіду та узагальнення особистої практичної діяльності тощо.

Учені довели, що для підтримки високої професійної компетентності фахівця треба щодня прочитувати 1-2 газети, 1-2 журнали, 100 - 150 сторінок наукового тексту.

Самоосвіта – це по-справжньому вільний і, в той же час, найбільш складний вид освітньої діяльності, оскільки пов'язаний з процедурами саморефлексії, самооцінки, само ідентифікації і розробкою умінь і навичок самостійно набувати актуальні знання і, трансформувати їх у практичну діяльність.

Система самоосвітньої роботи передбачає:

- поточне і перспективне планування;
- добір раціональних форм і засобів засвоєння та збереження інформації;
 - опанування методики аналізу та способів узагальнення свого й колективного педагогічного досвіду;
 - поступове освоєння методів дослідницької та експериментальної діяльності.

План самоосвіти:

- перелік літератури, яку необхідно вивчити;
- форми самоосвіти;
 - термін завершення роботи;
 - передбачувані результати (підготовка доповіді, виступ на засіданні МК, поурочне планування, опис досвіду роботи, оформлення результатів у вигляді звіту тощо).

Матеріал, зібраний у процесі самоосвіти, доцільно поділяти на окремі теми та зберігати у вигляді карток, спеціальних зошитів, тематичних папок, особистого педагогічного щоденника. Важливе значення у процесі самоосвіти має вміння працювати з літературними джерелами: робити виписки, складати конспект, тези прочитаного, розгорнутий план або анотації.

III Тренінгово-практична частина

1. Тренінгова вправа «Новинки-цікавинки»

Кожного наступного заняття керівники гуртків мають розповісти про щось нове, що вони дізналися в інформаційному просторі.

2. Вправа «Ідеальний я- Реальний я»

На двох аркушах паперу педагога записують:

1 – «Ідеальний Я». Що я такий роблю, чого прагну, як поведжусь.

2 – «Реальний Я». Критичний погляд на себе: лінивий, запальний, не читаючий тощо.

Після порівняння двох аркушів назва «Реальний Я» відрізається і приклеюється на перелік ідеальних якостей, а сам перелік негативних якостей рветься. Після того перелік доповнюється реальними позитивними якостями.

Керівникам гуртків рекомендується вивісити створений перелік вдома на видноті як стимул для саморозвитку.

3. Ігри для використання в педагогічній діяльності

Інструкція

Пропонується скласти докладну інструкцію для виконання нелегкого завдання, наприклад:

- Як вийняти родзинки з кексу;
- Зробити манікюр кішці;
- виграти в лотерею;
- почухати п'ятку не нагинаючись тощо.

«Фруктовий салат»

Ведучий ділить всіх учасників на 3 групи: яблука, банани, груші. Гравці стоять в колі, ведучий в центрі. Він називає будь-якої з трьох фруктів - гравці з такою назвою повинні помінятися місцями. Якщо називається «Фруктовий салат», то місцями повинні помінятися всі.

V. Заключна частина – гра «Радісна пісенька»

Мета: створити позитивний настрій, розвивати відчуття єдності в колективі.

Разом педагоги співають будь-яку відому пісню, але якраз співати і неможна. Можна мугикати, імітувати звуки тварин, показувати зміст пісні рухами, але не виконувати справжній текст.

Тема заняття: Інформаційно-комунікативні технології як засіб навчання та виховання

I. Вступна частина (привітання, повідомлення плану та мети заняття)

II. Методико-теоретична частина

1. Ознайомлення з принципами використання ІКТ в умовах роботи КДЮТ «Зоряний».

2. Доповідь Зленко О. Ю. «Віртуальний світ: освітні інтернет ресурси» на прикладі роботи гуртка «Англійська мова».

III. Тренінгово-практична частина

1. Тренінгова вправа «Створи сторінку блогу»

На прикладі блогу керівника гуртка Шерстюк М.Л., під керівництвом Хатька І.В, педагоги мають створити макет сторінки освітнього блогу. Після цього триває обмін враженнями, обговорення концепції блогів усіх членів педагогічного колективу.

2. Ігри для використання в педагогічній діяльності

Дерева, трави, квіти

Мета: розвиток уважності та вміння швидко реагувати; формування засад екологічного виховання.

Ведучий пропонує прослухати назви квітів, кущів, дерев, одночасно виконуючи певні рухи: якщо кущ – поплескати в долоні; дерево – підняти руки вгору; квіти або трава – покласти руки на пояс.

Завдання: конвалія, шипшина, сосна, береза, тополя, мак, яблуня, кульбабка, осика, ірис, агрус, пролісок, калина, горобина, ромашка, дзвіночок, тижмо, акація

Аналогічно можна грати, використовуючи сушу-море-ріку, тварина-птаха-комаха тощо

Божевільний генетик

Мета: розвиток уяви та фантазії, формування вміння мислити поза шаблонами.

Завдання: «Намалювати дещо/декого, що б (хто б) поєднував у собі як найбільше ознак 2 інших предметів (чи істот). Головне – фантазія, а логіка і здоровий глузд в цій грі відпочивають.»

Фантазуємо: невідомі тварини, незвичний транспорт, фантазійна страва (рецепт додається) тощо.

IV. Заключна частина –підведення підсумків занять, складання графіку індивідуальних консультацій з питань створення блогу.

Тема заняття: Психотехніка самоорганізації та подолання стресових станів в умовах багатозадачності

I. Вступна частина (привітання, повідомлення плану та мети заняття)

II. Методико-теоретична частина

Стрес – це не те, що з вами сталося,
а те, як ви це сприймаєте.

Ганс Сельє

Величезний внесок у розробку проблеми стресу зробив Г. Сельє, який одним із перших зробив спробу формулювання даного поняття, визначивши стрес як «неспецифічну відповідь організму на вплив шкідливих агентів, що виявляється в симптомах загального адаптаційного синдрому».

На думку Р. Люфта, «багато хто вважає стресом все, що відбувається з людиною, якщо вона не лежить у своєму ліжку». Але Г. Сельє вважав, що «навіть у стані повного розслаблення спляча людина відчуває певний стрес», і прирівнював відсутність стресу до смерті. Якщо до цього додати, що стресові реакції властиві, по Г. Сельє, для всього живого, в тому числі і рослинам, то це поняття зі своїми похідними (стресор, мікро- і макростресс, хороший і поганий стрес) стає центральним, знаходячи гідність «ведучого стимулу життєствердження, творення, розвитку», «основи всіх сторін життєдіяльності людини».

Головна тенденція в освоєнні психологією поняття стресу полягає в запереченні не специфічності ситуацій, що породжують стресовий стан. Не будь-яка вимога середовища викликає стрес, а та, яка оцінюється як загрозове, порушує адаптацію, контроль, перешкоджає самоактуалізації.

В даний час поняття стрес можна вважати критичною подією і розглядати як перманентний життєвий стан, що впливає на адаптацію індивіда і його психічну активність.

У сучасній науці існує безліч визначень стресу

Сьогодні все частіше використовується як окремий вид стресу поняття «професійний стрес». Це пов'язано з усе зростаючим інтересом до підвищення якості роботи співробітників-професіоналів, за рахунок виключення різних факторів зниження ефективності праці, в тому числі стресу.

Таким чином, професійний стрес визначається як стан емоційного напруження, що виникає в результаті дії несприятливих чинників, що веде до зниження ефективності трудової діяльності і до деформації особистісних і характерологічних якостей індивіда.

III. Тренінгово-практична частина

1. Вправа «Мозковий штурм». Що таке стрес?

Мета: визначити обізнаність учасників у термінології.

Учасники заняття висловлюють свої визначення стресу, заступник директора з НВР записує їх на ватмані. По закінченню висловлювань, зачитуються всі відповіді, робиться висновок.

Стрес - (від англ. stress — напруга, тиск) — неспецифічна реакція організму у відповідь на дуже сильну дію (подразник) зовні, яка перевищує норму, а також відповідна реакція нервової системи (з точки зору медицини).

Стрес - це сильний прояв емоцій, який викликає комплексну фізіологічну реакцію, це стан душевного та поведінкового розладу, пов'язаного з нездатністю особистості доцільно діяти у відповідних ситуаціях (зі словника психологічних термінів).

2. Робота в групах.

За словами «Вчуся протидіяти стресу» учасники об'єднуються у три групи. За допомогою роздаткового матеріалу необхідно презентувати:

I група: Класифікація стресорів та їх наслідки.

II група: Фактори, що викликають стрес.

III група: Види стресу.

Матеріал для роботи I групи:

Стресори:		Наслідки
У навколишньому середовищі	Особисті	
Виробничі: перевантаження (недовантаження); непояснені зміни; зміни розкладу, погане устаткування	Потреби Надії та досягнення	Суб'єктивні: роздратування, втома; почуття тривоги, почуття провини
Рольові: рольовий конфлікт; рольова неясність; відповідальність за людей; відсутність підтримки; відсутність статусу	Емоційна стійкість	Поведінкові: небезпека інциденту, «негарні» розмови
Структурні: слабка комунікація; відсутність співучасті; неправильно побудована ієрархія	Гнучкість	Когнітивні: слабкі рішення, погана зосередженість
Кар'єрні: уповільнене (занадто швидке) просування по службі; несправедливість; відсутність можливостей для просування; відсутність необхідної підготовки	Толерантність	Фізіологічні: високий вміст холестерину, високий кров'яний тиск, виразкова хвороба; коронарні захворювання
За стосунками: стосунки з керівництвом; стосунки з підлеглими; стосунки з колегами; стосунки з клієнтами; стосунки з робітниками	Неясність	Організаційні: прогули, плинність кадрів; низька продуктивність праці; незадоволеність роботою
Позаорганізаційні: стосунки в родині; стан економіки; обставини життя; зростання злочинності; зростання цін	Самооцінка	

Матеріал для роботи II групи: Основні фактори, що впливають на виникнення стресу: організаційні, внутрішньо організаційні, особисті.

Організаційні фактори визначаються позицією індивіда в організації, зокрема, відсутністю роботи, відповідної до його кваліфікації; поганими взаєминами зі співробітниками; відсутністю перспектив зростання, наявністю конкуренції на робочих місцях та ін.

Розглянемо приклади організаційних факторів:

- недостатнє навантаження співробітника, за якого працівник не має можливості продемонструвати свою кваліфікацію повною мірою. Ситуація, що достатньо часто зустрічається у вітчизняних організаціях, які перейшли на скорочений режим роботи чи змушені скорочувати обсяги робіт через несплату замовниками;
- недостатньо гарне розуміння працівником своєї ролі й місця у виробничому процесі, колективі. Таку ситуацію зазвичай буває викликано відсутністю чітко встановлених прав і обов'язків фахівця, неясністю завдання, відсутністю перспектив зростання;
- необхідність одночасного виконання різноманітних завдань, не пов'язаних між собою, але термінових. Ця причина часто зустрічається серед керівників середньої ланки в організації за відсутності розмежування функцій між підрозділами та рівнями керування;
- неучасть працівників у керуванні організацією, прийнятті рішень щодо подальшого розвитку діяльності організації в період різкої зміни напрямів її активності. Така ситуація характерна для значної кількості великих вітчизняних підприємств, де не налагоджено систему керування персоналом і прості співробітники є відірваними від процесу прийняття рішень.

Внутрішньо організаційні фактори викликають виникнення стресів у результаті дії таких обставин:

- відсутності роботи чи тривалого її пошуку;
- конкуренції на ринку праці;
- кризового стану економіки країни й регіону зокрема;
- сімейних труднощів.

Особисті фактори, що викликають стан стресу, починають діяти під впливом нереалізованих потреб особи, емоційної нестійкості, заниженої чи завищеної самооцінки та ін.

Матеріал для роботи III групи:

Хронічний стрес припускає наявність постійного (чи такого, що існує тривалий час) значного фізичного й морального навантаження на людину (тривалий пошук роботи, постійний успіх, з'ясування стосунків), у результаті якого її нервово-психологічний чи фізіологічний стан є надзвичайно напруженим.

Гострий стрес — стан особи після події чи явища, у результаті якого вона втратила психологічну рівновагу (конфлікту з начальником, сварки з близькими людьми).

Фізіологічний стрес виникає від фізичного перевантаження організму і (чи) впливу на нього шкідливих факторів навколишнього середовища (зависока чи занижка температура в робочому приміщенні, сильні запахи, недостатня освітленість, підвищений рівень шуму).

Психологічний стрес є наслідком порушення психологічної стійкості особистості із цілого ряду причин: ображеного самолюбства, образи, роботи, що не відповідає кваліфікації. Крім того, такий стрес може бути результатом психологічного перевантаження особи: виконання занадто великого обсягу робіт та відповідальності за якість складної й тривалої роботи. Варіантом психологічного стресу є емоційний стрес, що виникає в ситуаціях загрози, небезпеки, образи.

Інформаційний стрес виникає в ситуаціях інформаційних перевантажень чи від інформаційного вакууму.

Питання для обговорення:

- Чи важко було працювати в групах?

3. Вправа «Фантазери».

Учасники об'єднуються у чотири групи за словами «Моє життя без стресу». Кожна група отримує вирізки слів із газет. Завдання учасників із поданих слів, висловів скласти оповідь «Моє життя без стресу». По закінченню часу, учасники презентують свої роботи.

4. Ігри для використання в педагогічній діяльності

Геометричний малюнок

Мета: розвиток абстрактного та просторового мислення, уяви та фантазії; формування найпростіших конструкторських вмінь та навичок.

Для найменших: Використовуючи набір геометричних фігур, колективно або індивідуально скласти картинку.

Для старших: зразок геометричних фігур для складання картинки дається на окремому аркуші паперу, а вихованці колективно або індивідуально мають намалювати (намалювати) свої варіанти виконання завдання.

Здогадайся або розвесели

Мета: розвиток почуття гумору, активізація пізнавальної діяльності вихованців; збільшення лексичного запасу.

Гра може проводитись з використанням вивчених вихованцями мов (навіть на базовому рівні) або в межах однієї мови з використанням слів іншомовного походження, архаїзмів, неологізмів, рідко вживаних та діалектних слів. Почувши слово, діти мусять здогадатися, що воно означає або запропонувати веселе його тлумачення: Може проводитись у вигляді змагання: за вірне вгадування значення – 2 бали, за дотепне припущення – 1.

Кватирка – форточка

Краватка – галстук
Фіранка – занавеска
Мешканець – житель
Газда – хозяин
Панчохи- чулки і т.п.

IV. Заклучна частина
Підведення підсумків заняття.

Тема: Організація ефективної навчально-виховної роботи в літній період

I. Вступна частина (привітання, повідомлення плану та мети заняття)

II. Методико-теоретична частина

1. Ознайомлення з пам'яткою щодо вимог до навчальних програм з позашкільної освіти (відповідно до листа МОН «Про методичні рекомендації щодо змісту та оформлення навчальних програм з позашкільної освіти від 05.06.2013 р. № 14.1/10-1685)

2. Аналіз навчальних програм, які використовуються у закладі для організації навчально-виховного процесу на відповідність діючим вимогам за схемою:

- рік видання;
- місце видання та затвердження (вид програми);
- відповідність Типовим начальним планам;
- відповідність структури та змісту її компонентів;
- зовнішнє оформлення.

3. Ознайомлення з пам'яткою «Найпоширеніші форми оформлення методичного досвіду» задля систематизації власного досвіду в літній період. Положення про електронний журнал «Мій гурток».

III. Тренінгово-практична частина

1. Ігри для використання в педагогічній діяльності

«Всі до кола»

Гра проводиться з волейбольним або баскетбольним м'ячем. Гравці діляться на дві рівні за кількістю команди і шикуються в два кола. Гравці стоять на відстані витягнутих в сторони рук. Кола розташовуються в трьох кроках один від іншого. Перед гравцями проводиться риса. Гравці розраховуються в колах своєю чергою номерів. Перший номер виходить в середину кола з м'ячем в руках.

За сигналом ведучого починається змагання між гравцями в колах. Що стоїть в центрі перекидає м'яч другому номеру, а той повертає йому назад. Тут же відбувається обмін кидками з третім, а потім по порядку з четвертим, п'ятим номерами і т.д.

Коли м'яч обійде коло і знову повернеться до гравця з номером 2, той, піймавши м'яч від середнього, вибігає з ним в центр кола і починає, в свою чергу, перекидатися з усіма по черзі гравцями, починаючи з третього номера,

і т.д. Гравець, який розпочинав змагання, встає в коло на місце змінив його другого номера.

Потім в ролі центрального виступає третій номер, четвертий і т.д.

Гра в кожній команді закінчується тоді, коли в середині кола побувають всі гравці і м'яч знову потрапить до першого номера. Він вибігає з ним в центр і піднімає м'яч вгору. Та з двох команд, що змагаються, яка закінчила передачу раніше, вважається переможницею при Умови, якщо вона не порушила наступних правил: центральні гравці, перекидаючи м'яч, не пропустили нікого з присутніх по колу; учасники гри передавали м'яч заздалегідь встановленим прийомом (від грудей, ударом об землю і т.д.).

Якщо м'яч упав на землю, гравець, що упустив його, повинен підняти м'яч, встати на своє місце і продовжувати гру. Змагання в колах проводяться два-три рази.

Гра «Хусточка»

Проходить гра в такий спосіб. Приготуйте заздалегідь красивий шийний хустинку. Всі повинні встати в коло. Одна людина вибирається ведучим, він буде відповідати за музику. Його головне завдання, по-перше, підібрати енергійні запальні мелодії, а по-друге, в певний момент натискати на кнопку «вкл. - Викл. ».

Одна людина виходить на середину кола і надягає собі на шию хустинку. Причому не просто накидає, а зав'язує бантиком. Це обов'язкова умова. Вмикається музика, і людина починає танцювати в середині кола. Зробивши кілька ефектних «па», гравець повинен передати свій хустинку комусь із кола. При цьому хустинку треба зав'язати на вузлик, а людини - поцілувати. Тепер новий «носій» хусточки виходить на середину кола.

Танцювати і красуватися в центрі уваги можна стільки, скільки душа просить. Єдине, пам'ятайте, що в найнесподіваніший момент музика вимикається, і той, хто залишився в колі, повинен голосно прокричати всіма улюблене «ку-ку-рі-ку!».

Гра «Спробуй, відбери!»

Учасники розташовуються по колу. Вони розмикаються на відстань витягнутих рук. Вибирають ведучого, який виходить в середину кола.

Ті, хто стоїть по колу починають перекидати між собою волейбольний (або баскетбольний) м'яч Ведучий бігає в середині кола Він намагається перехопити м'яч або хоча б доторкнутися до м'яча рукою, коли м'яч знаходиться в повітрі або в руках у гравців.

Якщо ведучому вдалося це зробити, на його місце йде той гравець, який останнім кинув м'яч, а ведучий стає в коло.

Перед грою можна домовитися, що м'яч можна кидати один одному не тільки по повітрю, але і перекичувати по землі Гравці можуть залишати своє місце в колі, якщо м'яч викотився з кола Взявши м'яч і повернувшись на міс-

це, вони продовжують гру. Ведучий також має право вибігати за коло і салити там м'яч.

Щоб ускладнити гру, можна вибрати двох провідних. Можна також домовитися перекидати м'яч по повітрю не вище витягнутих вгору рук і не нижче колін. За дотриманням цих правил стежить вчитель, який за їх порушення вводить в гру нових ведучих (з числа порушників правил), а колишніх ставить в коло.

IV. Заклучна частина – вправа-гра «Подаруй посмішку»

Учасники стають в коло, беруться за руки. Кожен по черзі дарує усмішку своїм сусідам ліворуч і праворуч, важливо при цьому дивитися один одному в очі.

Наступний крок: педагоги пересуваються під музику в довільному порядку. Коли музика припиняється, кожен має когось обійняти.

ПАМ'ЯТКА ДЛЯ КЕРІВНИКІВ ГУРТКІВ

«Найпоширеніші форми оформлення методичного досвіду»

Інформаційно-методичний довідник - збірник запитань і відповідей за змістом конкретної роботи та її організації.

Пам'ятка - короткі, найважливіші відомості про суть і порядок здійснення якої-небудь справи.

Інструкція - покрокова послідовність дій, операцій; наприклад, при описі умов дидактичних ігор.

Методична записка - пояснення до методичних матеріалів (планів, графіків, таблиць тощо).

Методичні рекомендації - вид методичної продукції, що розкриває порядок, логіку й акценти вивчення будь-якої теми, проведенні заняття, заходи. В методичних рекомендаціях акцент робиться не стільки на послідовність здійснюваних дій (як у методичній розробці), скільки на розкриття однієї або декількох приватних методик, вироблених на основі позитивного досвіду. Завдання методичних рекомендацій - пропагувати найбільш ефективні, раціональні варіанти, зразки дій стосовно до певного виду діяльності (у тому числі - заходу). В методичних рекомендаціях обов'язково міститься вказівка щодо організації та проведення одного або декількох конкретних справ, що ілюструють описувану методику на практиці.

Методична розробка - це логічно структурований і детально описаний хід проведення навчального заняття, заходи. Опис послідовності дій має також включати поставлені педагогом цілі, засоби їх досягнення, очікувані результати та супроводжуватися відповідними методичними порадами.

Методичний посібник - комплексний вид методичної продукції, що включає в себе особливим чином систематизований матеріал, що розкриває суть, відмітні особливості і методики будь-якого освітнього курсу будь-якого напрямку позашкільної освіти. Як правило, методичний посібник, крім теоретичного, містить великий дидактичний матеріал у вигляді ілюстрацій, таблиць, діаграм, малюнків, а також зразки документів, розроблених відповідно до заявленої тематики.

Тематична папка об'єднує:

- нормативні документи, що визначають діяльність в даному конкретному напрямку;
- методичні рекомендації;
- розробки конкретних справ, сценарії;

- матеріали з досвіду роботи;
- бібліографію;
- дидактичний матеріал.

Тематична добірка матеріалу - підбір текстового і наочно ілюстративного матеріалу з певної теми (наприклад, добірка віршів, пісень, ігор, цитат, прислів'їв і приказок, фотографій, малюнків, художніх ілюстрацій, слайдів, відеокліпів та ін.).

Інструктивно-методичний плакат - плакат-схема, що включає в певному поєднанні текст, малюнки, схематичні зображення.

